

Bijlage 6 Verklarende begrippenlijst en afkortingen

Beleidskader Leefomgeving

In het beleidskader Leefomgeving wordt de koers van de Brabantse Omgevingsvisie verder uitgewerkt. Concreet wordt gemaakt hoe de provincie samen met partners willen werken aan de hoofdpogaven en transities in de leefomgeving. Met als hoofddoel: het versterken van de omgevingskwaliteit van Brabant.

Biobased economy

Een 'biobased economy' is een economie waarin gewassen en reststromen uit de landbouw en voedingsmiddelenindustrie worden ingezet voor nietvoedseltoepassingen. In de Biobased Economy vervangen biologische grondstoffen fossiele grondstoffen.

Biobased materialen (producten)

Biobased materialen (producten) zijn materialen (producten) die zijn gemaakt van nagroeibare, grondstoffen in plaats van fossiele of minerale grondstoffen.

Biobased teelt

Denk aan vlas, vezelhennepe, miscanthus (olifantsgras) en lisdodde in waterrijke gebieden met natte gronden. Deze kun je gebruiken voor de toepassing van isolatiemateriaal, grondstof voor persplaten, beton en asfalt.

Biodiversiteit

De mate waarin bij een bepaald natuurtype behorende soorten daarin voorkomen.

Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG)

Elke provincie is verzocht om een provinciaal gebiedsprogramma op te stellen, als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk gebied. In Brabant noemen we dit het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Het BPLG is een integraal plan voor natuur, stikstof, water, klimaat en landbouw specifiek voor provincie Brabant. Het BPLG heeft als ambitie een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied van Noord-Brabant. In het BPLG worden 'structureerende keuzes' uitgewerkt en opgenomen die richting geven aan de ruimtelijke inrichting van het landelijk gebied. Gedeputeerde Staten hebben als opdracht samen met Brabantse partners een toetsbaar BPLG op 1 juli 2023 op te leveren.

Brabantse Omgevingsvisie

De Brabantse Omgevingsvisie uit 2018 is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Dat gaat om ambities op gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan. Die visie is zelfbindend voor de provincie.

Brabant Schakelt

Brabantse aanpak van de Nationale opgaven en het Ruimtelijk voorstel heet 'Brabant Schakelt'. Met Brabant Schakelt wil Provincie Noord-Brabant meer richting geven op de door partijen in Brabant veel gestelde vraag: Waar werken wij naar toe met z'n allen? Daarbinnen

kan de provinciale organisatie cruciale rollen en taken pakken om het verschil te kunnen maken ten einde dit beeld op een goede manier te verwezenlijken. Deze positionering van de provincie wordt steeds in de tijd geijkt en vormt de basis voor de uitwerking van beleid. Brabant Schakelt is ook een logische vervolgstap van de al ingezette organisatieontwikkeling naar een opgevegestuurde netwerkorganisatie.

Brabantse Verstedelijkingsstrategie

Voor het stedelijk netwerk van Brabant werkt de provincie samen met de BrabantStad partners, de Brabantse Waterschappen en het Rijk aan de Brabantse verstedelijkingsstrategie. Het doel van deze strategie is een duurzame inrichting van de stedelijke ruimte gekoppeld aan belangrijke maatschappelijke opgaven die er spelen voor de periode tot 2040. Belangrijke meerwaarde van de verstedelijkingstrategie is dat deze opgaven en ambities op verschillende niveaus (nationaal, provinciaal, regionaal en lokaalniveau) met elkaar verbindt, op diverse thema's. Van gezondheid en natuur, wonen en werken, economie, verkeer en vervoer, tot energie en klimaat.

Brainport Eindhoven

Het betreft een van de economische kerngebieden in Nederland. In de Brainportregio (Eindhoven en Zuidoost-Brabant) werken bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen samen met de overheid aan een gunstiger ondernemersklimaat. De regio onderscheidt zich door een concentratie van top-technologische bedrijven, kennisindustrie en hoogwaardige maakindustrie.

Bufferzone

Bufferzones langs beekdalen op hoge zandgronden. Er wordt ingezet op een hoger percentage groenblauwe dooradering in bufferzones dan daarbuiten, namelijk 10-15%. Bufferzones worden ingezet voor beekherstel en om de regionale waterberging te realiseren langs de beken (in samenhang met waterkwaliteit) en meandering en infiltratie in de intrekgebieden (ruimte in de tijd door vertraging van de afvoer). Voor het instellen van bufferzones kan gebruik gemaakt worden van het instrument 'Groenblauwe mantel' van de provincie Noord-Brabant.

Circulair bouwen

Circulair bouwen betekent het ontwikkelen, gebruiken en hergebruiken van gebouwen, gebieden en infrastructuur, zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten. Bouwen op een wijze die economisch verantwoord is en bijdraagt aan het welzijn van mens en dier. Hier en daar, nu en later

Circulaire economie

Bij een circulaire economie draait het om het slim gebruiken van grondstoffen, producten en goederen, zodat deze oneindig hergebruikt kunnen worden: een gesloten kringloop, oftewel een cirkel.

Circulariteit (mate van)

Hoe hoger het aandeel primair materiaal en afval hoe lager de mate van circulariteit.

Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW)

Beleidskaart met herin aangegeven welke gebieden van provinciaal belang zijn als het gaat over cultuurhistorisch waardevolle gebieden. De CHW kaart bevat tevens voor de gehele provincie erfgoed informatie welke ter inspiratie gebruikt kunnen worden en voor onze organisatie (PNB) zelfbindend is.

Datahub

De provincie Noord-Brabant ontwikkelt op dit moment een datahub, waarin data, kennis en kaarten op het gebied van Brabantse leefomgeving (en die bijvoorbeeld ook de informatie uit het Werkboek Brabants Ruimtelijk Voorstel bij elkaar brengen. Deze datahub zult worden ontsloten voor en aansluiten op regio's, gemeenten en waterschappen. Daarmee kan de datahub ondersteuning bieden om gebiedsprocessen te faciliteren en geeft het voeding om het werkboek Brabants Ruimtelijk Voorstel door te blijven ontwikkelen om de ruimtelijke kaart van Brabant verder vorm te kunnen geven.

Delta Rhine Corridor

De Delta Rhine Corridor is een verzameling van initiatieven om gelijktijdig meerdere ondergrondse buisleidingen en gelijkstroomverbindingen aan te leggen tussen Rotterdam en de Duitse grens, via Moerdijk en Geleen. Het gaat om de aanleg van zes buisleidingen voor het transport van waterstof (door Gasunie), aardgas (door Gasunie), CO₂ (door Delta Rhine Corridor Partners), ammoniak, lpg, propeen en meerdere ondergrondse gelijkstroomverbindingen (mogelijk door Tennet).

Duurzame energie

Duurzame energie of groene energie is energie die is geproduceerd met behulp van hernieuwbare energiebronnen. Hernieuwbaar betekent dat de energiebron onuitputtelijk is. Deze bronnen zijn ook schoon en vaak variabel van aard doordat de levering afhankelijk is van onder andere weer of seizoenen. Dergelijke bronnen zijn goed voor een schone lucht en levert geen of nauwelijks CO₂ uitstoot. Ook groengas valt onder de definitie van duurzame energiebron. Andere voorbeelden zijn windmolens die elektra leveren en zonnecollectoren die warmte leveren.

Groenblauw dooradering

Groenblauwe dooradering is het netwerk van half-natuurlijke landschapselementen die het landelijk gebied doorsnijden. Zo'n netwerk bestaat zowel uit droge landschapselementen, zoals houtwallen, bomenrijen, kruidenrijke randen, als uit natte elementen, zoals sloten, beken met natuurlijke oevers en poelen. Groenblauwe dooradering is gebiedsspecifiek, per landschap(stype) anders en hangt samen met identiteit en recreatieve mogelijkheden.

Energiearmoede

Als een huishouden moeite heeft om de maandelijkse energierekening te betalen, omdat een relatief groot deel van het beschikbaar inkomen (na aftrek van woonkosten) opgemaakt wordt aan energiekosten.

Energietransitie

De energietransitie heeft als basis het omschakelen van fossiele energiebronnen naar duurzame energiebronnen, zoals overeengekomen in het Parijs-akkoord. De meer variabele aard van deze andere bronnen maakt dat er sprake is van een totale systeemtransitie: van

een 'vraag georiënteerd energiesysteem' naar een 'aanbod georiënteerd systeem'. Waardoor dit alle functies (wonen, werken en verplaatsen) raakt en een verandering teweegbrengt.

Gebiedspaspoort

In de structuurvisie ruimtelijke ordening uit 2014 worden de kernkwaliteiten van Brabant beschreven: de natuurlijke basis, het ontginningslandschap en het moderne landschap. Deze kernkwaliteiten komen terug in elk van de 12 gebiedspaspoort. In de Uitwerking Gebiedspaspoorten beschrijft de provincie 12 Brabantse landschapstypen: Zeekleigebied, Land van Heusden en Altena, Maaskant, Maasvallei, Brabantse Wal, West-Brabantse Venen, Langstraat, Baronie, Meierij, Kempen, Peelrand en Peelkern. Voor elk geeft zij de kenmerkende landschaps- en cultuurhistorische kwaliteiten en haar ambitie om deze kwaliteiten te versterken bij nieuwe ontwikkelingen. Hiermee wil de provincie gemeenten en initiatiefnemers stimuleren om de kwaliteit van het Brabantse landschap te versterken. De Uitwerking gebiedspaspoorten is niet verplichtend maar biedt een handreiking.

Grootschalige opwek

Binnen de RES is dit de opwek van schone/duurzame energie op grote schaal, met name zonneparken en windparken.

Gebiedsprogramma

Doorvertaling en uitwerking van het ruimtelijk voorstel en/of regionale omgevingsagenda op (sub)regionaal niveau. Een uitwerking die ook zicht geeft op wat dit betekent voor de leefomgeving en omgevingskwaliteit van een gebied en hoe, wanneer en met welke partijen we tot realisatie van de opgaven kunnen en willen komen, inclusief de (gezamenlijke) inzet van capaciteit, middelen en instrumenten.

(Sub)regionale gebiedsprogramma's kennen een formeel juridische status binnen de Omgevingswet die op 1-1-2024 in werking treedt en versterkt daarmee de formele mogelijkheid om integraal aan opgaven te werken en door te vertalen in omgevingsvisies en plannen.

Hollandse Waterlinies

UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies bestaat uit de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Een 200 kilometer lange linie met 96 forten, 6 vestingen en 2 kastelen. (Bron: <https://www.hollandsewaterlinies.nl/nl>)

Houtschoolschets BPLG

De houtschoolschets BPLG is een document waarmee de provincie een start maakt met de uitwerking van het BPLG. De Houtschoolschets is in samenwerking met natuur-, water- en landbouwpartners tot stand gekomen. Er worden hoofdlijnen in geschetst voor de ruimtelijke inrichting van Noord-Brabant die samen met de partners verder worden uitgewerkt. Het schetst een gecombineerde aanpak van natuur-, stikstof-, water- en klimaatdoelen én de transitie van de landbouw in Brabant. Ook de ambities en de nationale en provinciale doelen worden erin beschreven. Het pakket dat is ingediend betreft effectieve maatregelen om de doelen van het NPLG te bereiken.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is de mate waarin we de omgeving kunnen aanpassen aan klimaatverandering.

MER – Milieueffectrapport

m.e.r. - Milieueffectrapportageprocedure

MIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat)

Programma op Rijksniveau waarin marktpartijen, overheden en netbeheerders afspraken maken over het versneld realiseren van infrastructuur van nationaal belang, dat bijdraagt aan de klimaattransitie en het verdienvermogen van Nederland. Het MIEK wordt verbreed van de industrie naar de andere sectoren uit het Klimaatakkoord (mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw) waardoor ook warmte en stoffen die daarvoor nodig zijn in het vizier komen.

Milieueffect

Een verandering in het milieu als gevolg van een activiteit. Er zijn meerdere milieueffecten, zoals: klimaatimpact, verzuring en toxiciteit. Elk beschrijft een ander effect met een eigen eenheid.

MIRT - Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is een beleidsprogramma onder de Nationale Omgevingsvisie (NPLG). Het doel van het NPLG is om blijvende oplossingen voor opgaves als natuur (waaronder stikstof), waterkwaliteit en klimaat te vinden. Met het NPLG wordt gewerkt aan een vitaal landelijk gebied met een gezonde natuur. Met perspectief voor ondernemers en economie. De gebiedsgerichte aanpak staat centraal.

Natura 2000

Om kwetsbare natuurgebieden te beschermen is er Natura 2000. Dit is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.

Natuurinclusieve bedrijfsvoering

Economisch rendabel en landbouwsysteem dat voedsel en gewassen produceert, in balans is met de natuurlijke omgeving, natuurlijke hulpbronnen integreert in de bedrijfsvoering en zorg draagt voor de biodiversiteit op en rond het bedrijf, zoals bedoeld in de Subsidieregeling transitie veehouderijen Noord-Brabant.

NOVEX-gebied

NOVEX- gebieden betreft gebiedsontwikkelingen waar nationale opgaven in het fysieke domein dusdanig stapelen dat een gebiedsgerichte ordening en prioritering van verschillende nationale opgaven noodzakelijk is om te kunnen komen tot de gewenste herbestemming en/of ingrijpende herinrichting met behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De gebiedsgerichte regie in de NOVEX-gebieden bouwt zoveel mogelijk voort op de samenwerking die al bestaat.

NOVEX-gebied De Peel

NOVEX De Peel is een van de nationale NOVEX-gebieden met een integrale ruimtelijke opgave. In De Peel komen heel veel opgaven samen die elkaar beïnvloeden en ruimte vragen.

Zoals de landbouwen energietransitie, natuurherstel, aanpak van droogte, verbeteren van de waterkwaliteit, economische vitaliteit, reactivering vliegbasis De Peel, verstedelijking, leefbaarheid en beschikbaarheid van voorzieningen. In dit gebied gaat het dus om een fundamentele transitie van het gebied.

NOVEX-gebied Stedelijk Brabant

Stedelijk Brabant is een van de nationale NOVEX-gebieden met een integrale ruimtelijke opgave. De verstedelijkingsstrategie voor dit gebied richt zich op de realisatie van 94.000 woningen tot 2030 en de bijbehorende werkgelegenheid. Op kortere termijn liggen er grote kansen in het metropool regio Eindhoven met hoogstedelijke centrumontwikkeling. Hiermee moet ook de Brainport positie van deze regio worden versterkt.

NOVI - Nationale Omgevingsvisie

NPE - Nationaal Plan Energiesysteem

Het Nationaal plan energiesysteem (nog niet definitief vastgesteld, gepland voor december 2023) beschrijft hoe Nederland een energiesysteem ontwikkelt dat past bij een klimaatneutrale samenleving. In het Nationaal plan energiesysteem staat een langetermijnvisie op het energiesysteem in 2050. En hoe we daar komen. We passen het plan iedere 5 jaar aan. In het plan staat ook welke bijdrage de Rijksoverheid en andere overheden (gemeenten, provincies) moeten leveren. En wat dit betekent voor burgers en ondernemers, zodat zij eigen keuzes kunnen maken.

Omgevingskwaliteit

Bij een goede omgevingskwaliteit gaat het om de “de kwaliteit van een plek of gebied die bepaald wordt door een goed samenspel van herkomstwaarde, belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde” (Interim Omgevingsverordening). De zorgvuldigheid van het afwegingsproces (en het manier van kijken (diep, rond, breed)) is sterk bepalend voor de kwaliteit van de uitkomst. Goede omgevingskwaliteit staat of valt ook bij een goede (ruimtelijk) proces met de omgeving. Verder zit de crux in het woordje ‘omgeving’. Omgeving heeft in dit opzicht drie dimensies: aansluiten bij de kenmerken van het gebied, het verrijken van de omgeving door te koppelen aan aanwezige wensen en belangen én het betrekken van de omgeving door participatie.” (Federatie Mooiwaarts)

Ontwateringsmachine

Dat het water zo snel wegstroomt, is omdat Brabant daar door de mens in de afgelopen decennia op ontworpen is. Met name de landbouw kan slecht overweg met hoge grondwaterstanden, maar bijvoorbeeld ook voor woningbouw en bedrijven was een verlaagde grondwaterspiegel handig. Daarom is Brabant sinds de naoorlogse wederopbouwperiode omgebouwd tot een ‘ontwateringsmachine’. Echter loopt de ontwateringsmachine tegen zijn grenzen aan. Brabant is van te nat te droog geworden door de toegenomen watervraag van bevolking, industrie, en landbouw, en door het klimaat.

Ontwerpend onderzoek

Volgens Van den Boomen e.a. (2017) omvat ontwerpend onderzoek het gezamenlijk onderzoeken en definiëren van een ruimtelijke opgave, het verbinden van belanghebbenden, en het verkennen en verbeelden van mogelijke toekomst voor een gebied. Bij ontwerpend onderzoek draait het dus niet om het maken van een ontwerp met het doel om precies zo

gemaakt te worden. Het ruimtelijk ontwerp heeft in dit geval dus niet het algemeen bekende doel een blauwdruk te maken voor een ruimtelijk project. Het ontwerp is dan een doel op zich, in plaats van een middel om de opgave beter te leren begrijpen zoals bij ontwerpend onderzoek. Ontwerpend onderzoekers willen juist verschillende varianten van ruimtelijke oplossingen produceren om het debat over de toekomst van een gebied te voeden of zelfs op te stoken. Ontwerpend onderzoekers nemen daarbij afstand van het denken in (eind) oplossingen en accepteren dat de ontwerpbijdragen niet als zodanig gerealiseerd gaan worden (Van der Linden, 2018). (Bron: Daamen, Tom; van der Linden, Hedwig, TU Delft, Ontwerpend onderzoek onmisbaar voor gebiedsontwikkeling? 2019)

Overgangsgebieden

We hanteren overgangsgebieden rondom N2000 gebieden, Natte Natuurparels en bufferzones rondom beken. Deze gebieden zijn gericht op het herstel, verbetering en versterking van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden in deze gebieden en kennen daarmee andere condities. 'Overgangsgebieden zijn overwegend agrarische gebieden grenzend aan Natura 2000-gebieden. Deze gebieden leveren een bijdrage aan de gunstige staat van instandhouding voor behoud en herstel van de biodiversiteit in Natura 2000-gebieden. Systeemherstel is hiervoor noodzakelijk. Opgaven voor biodiversiteit, stikstof, klimaat, water en landbouw worden in de overgangsgebieden gelijktijdig aangepakt.' (Bron: aanpak overgangsgebieden Natura 2000, inspiratie en lessen mei 2022)

(Regionale) Ontwikkel- of Omgevingsdag

Periodiek regionaal bestuurlijk overleg tussen gemeenten, regiobureau, waterschappen en provincie waarin gesproken wordt over (strategische) trends en ontwikkelingen (maatschappelijk, ruimtelijk-economisch) en opgaven en afspraken gemaakt worden over (in elk geval) de ontwikkeling van woningbouw, kantoren, detailhandel, bedrijventerreinen, landschap en mobiliteit. De scope van de ontwikkel/omgevingsdagen verbreedt zich langzaam ook naar andere thema's binnen de fysieke leefomgeving, zoals de energietransitie en klimaatadaptatie. In de meeste regio's vindt dit bestuurlijk overleg tweemaal per jaar plaats. In de regio Noordoost-Brabant wordt de ontwikkeldag/omgevingsdag gecombineerd met de bestuurlijke regiodag en vindt vier keer per jaar plaats. In de regio Zuidoost spreekt met over omgevingsdag.

PEH - Programma Energie Hoofdstructuur

Het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) laat zien welke nieuwe nationale energie-infrastructuur nodig is richting 2050 en waar deze slim geplaatst kunnen worden. Hiermee kunnen we eerder afspraken maken over ruimte met gemeenten, provincies, havenbedrijven en netbeheerders. Ook geeft het PEH nationale kaders om zorgvuldig om te gaan met de ruimte en met respect voor de natuur, cultureel erfgoed, en leefbaarheid. Daarmee draagt het PEH bij aan de missie van een klimaatneutraal energiesysteem in 2050. Het ontwerp-Programma Energiehoofdstructuur is beschikbaar. De terinzagelegging en de inspraaktermijn beginnen officieel op vrijdag 1 september 2023.

PMIEK (Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat)

Programma op Provinciaal niveau (aanvullend op het MIEK) waarin marktpartijen, overheden en netbeheerders afspraken maken over het versneld realiseren van infrastructuur van provinciaal cq regionaal belang, dat bijdraagt aan de klimaattransitie en het

verdienvermogen van de bedrijvigheid in Brabant. Het PMIEK wordt verbreed van de industrie naar de andere sectoren uit het Klimaatakkoord (mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw) waardoor ook warmte en stoffen die daarvoor nodig zijn in het vizier komen. Hier hoort dan onder ander bij het zorgen voor aansluitingen op het landelijke of transitnet voor waterstof of equivalenten hiervan.

RES - Regionale Energiestrategie

REKS- Regionale Energiestrategie en Klimaat (Tilburg en omgeving)

R-Ladder

De R-ladder geeft de mate van circulariteit aan. De R-ladder heeft 6 treden (R1 tot en met R6) die verschillende strategieën van circulariteit weergeven. Strategieën hoger op de ladder, besparen meer grondstoffen. Hoe hoger een strategie op de R-Ladder staat, hoe meer circulair de strategie is. Waarbij R1 de hoogste trede is.

ROA – Regionale OmgevingsAgenda

Instrument genoemd in de Omgevingsverordening Brabant (PS 2022). In de regionale omgevingsagenda worden de diverse (beleids)opgaven van gemeenten, waterschappen, provincie en Rijk én grote private/maatschappelijke initiatieven gezamenlijk en in samenhang in beeld gebracht, regionaal vertaald en afgestemd. Het vormt de basis voor de gezamenlijke programmering en prioritering van integrale (subregionale) gebiedsopgaven én voor de (hoofdkeuzes) van de ruimtelijke inrichting en de uitwerking in (sub)regionale gebiedsprogramma's. In een aantal regio's wordt de ROA inmiddels als basis voor de agenda van de regionale Ontwikkel- of Omgevingsdag gebruikt.

Ruimtelijke arrangement

De afspraken tussen Rijk en provincie, voortvloeiend uit het ruimtelijk voorstel.

Ruimtelijke perspectief

De nationale opgaven en het ruimtelijk voorstel worden opgesteld aan de hand van een drietal perspectieven: verstedelijking, landelijk gebied en klimaat & energie.

'Ruimtelijke puzzel'

In de Ruimtelijke orderingsbrief van Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) van 17 mei 2022 worden provincies door het rijk gevraagd om een zogeheten ruimtelijke puzzel te leggen en als regisseur op te treden om de nationale opgaven te verbinden met de decentrale opgaven. De term ruimtelijke puzzel is inmiddels vervangen door Ruimtelijk Voorstel.

Regionale Woondeals

De regionale woondeals zijn een uitwerking van de Nationale Woon- en Bouwagenda om het landelijk woningtekort op te lossen. Hierin staan, naast de afspraken over het aantal te bouwen en transformeren woningen, ook de locaties, het aandeel betaalbare woningen, het percentage sociale huur en afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen. De woondeals vormen de komende jaren de basis voor de volkshuisvestelijke opgave in de 35 regio's. Er zijn ook afspraken over gezamenlijke opgaven in opgenomen, zoals de inrichting van de openbare ruimte, de aanleg van wegen en het vernieuwen van wijken.

Startpakket voor de fysieke leefomgeving

Op 12 december heeft minister Hugo de Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de “provinciale startpakketten voor de fysieke leefomgeving” gepresenteerd. Dit document bevat een opsomming van (nationale) plannen en het ruimtelijk beslag ervan. De minister vraagt de provincies om een basis te leggen voor de ruimtelijke keuzes in hun gebieden. De provincies wordt gevraagd om eigen opgaven te combineren met die van gemeenten en waterschappen. In eerste instantie tot 2030, met een doorkijk naar 2050.

Structuurvisie RO (partieel herzien in 2014)

In de structuurvisie ruimtelijke ordening 19 maart 2014 in werking. Dit is een actualisatie van de visie die in 2010 werd vastgesteld. In de structuurvisie staat welke ruimtelijke doelen de provincie Noord-Brabant graag wil bereiken en op welke wijze. Waar kunnen het beste woningen of bedrijventerreinen worden gebouwd? Waar kunnen we extra natuur creëren? En wat zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen? De structuurvisie is opgebouwd uit twee delen (A en B) en een uitwerking.

Transitiegebieden

Dit zijn gebieden waar het huidig landgebruik door veranderende condities (verzilting, verdroging, bodemuitputting, recreatiedruk, etc.) niet toekomstbestendig is.

Verdroging

Verdroging staat voor een structurele daling van het grondwaterpeil door menselijk handelen. Doordat we ervoor zorgen dat water zo snel mogelijk wordt afgevoerd. Verdroging leidt tot structurele schade aan de natuur en dat effect wordt versterkt door droogte, door weinig neerslag. (Bron: Staatsbosbeheer)

Verzilting

Verzilting is de toename van het zoutgehalte in de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater. Verzilting komt in Nederland vooral door indringend zeewater en door brak grondwater dat omhoog komt (zoute kwel).

Voedselbos

Een voedselbos is een vitaal ecosysteem dat door mensen is ontworpen naar een voorbeeld van een natuurlijk bos met als doel: voedsel produceren.

Zuiderwaterlinie

De Zuiderwaterlinie is een unieke ketting van historische vestingsteden en hun ommeland, verbonden door het typisch Nederlandse verhaal van verdedigen met het water. Het is de oudste, langste én meest gebruikte waterlinie van Nederland. (Bron: <https://www.zuiderwaterlinie.nl/>)

Werkboek

Een ‘hulpdocument’ van de provincie Noord-Brabant om ingrediënten te verzamelen om te komen tot een ruimtelijk voorstel bestaande uit een set van kaarten en analyses. In het werkboek worden o.a. de historische ruimtelijke structuren en de drie perspectieven in beeld gebracht om te komen tot een gezamenlijk perspectief van Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen, op het vraagstuk ‘waar werken wij naar toe met z'n allen?’ zodat steeds

meer voor iedere partij duidelijker wordt welke opgaven er voor gebied Brabant tot 2030 en de periode tot 2050 zijn.